

Ronda de camins

Velles torres de guaita ara vigilen, amb aires de salabor, que el sol faci brillar uns molt entrançables noms: Pinell, Sa Tuna, Roques Planes, Aiguafreda, Aiguablava, Port-Lligat, Sant Pol, Cap Roig, Caleta, Palomera, Grifeu, Foradada, Salionç, Empúries. Som als Camins de Ronda. Però sempre necessiten una ronda de vigilància. Són 22 els municipis de la Costa Brava –tots– els que han signat sobre paper oficial el seu compromís i el seu entusiasme a favor de la declaració de Paisatge Cultural que hauria d'atorgar la Unesco. Vint-i-dos municipis entre Blanes i Portbou desitgen que la comissió vingui aquí i certifiqui que als Camins de Ronda tot està correcte i endreçat, i que el conjunt mereix la distinció desitjada. Que tot estigui correcte està en mans, ara mateix, d'aquestes administracions: Costes, de l'Estat espanyol, municipi corresponent, Consell Comarcal, Diputació de Girona i Generalitat de Catalunya. En principi, renoi, molta administració.

Massa sovint, en aquesta franja de 130 quilòmetres de llarg i privilegiada per la naturalesa, s'hi escolta i es llegeix la notícia lletja d'un trencament de l'ordre que s'havia establert amb lleis, ordenances i companyia. Massa sovint un senyor poderós obté permís d'obres per fer-se una mansionassa allà on vulgui, o per destruir una pineda que ja ens semblava protegida i salvada, o per fer un túnel particular al camí particular d'anar a fer la particular banyota. I quan les trampes surten a la llum i mouen els taquígrafs, aquells camins pretèrits ja qui sap on paren, i un altre penya-segat ja ha quedat desgraciat per sempre més.

La comunitat cultural d'aquest territori ja fa més de cent anys que es diu Camins de Ronda, tot transitant aquells humils senders heretats de pescadors, contrabandistes, carrabiners, pagesos i gent de la xefla. Tot un patrimoni que tothom ha de tenir el punt d'honor de la seva conservació. Començant, és clar, per qui té autoritat i poder. Aquesta comunitat cultural hauria de recordar aquell estímul que el refranyer situava a les velles ferreries: o ferrem tots o treiem el banc de ferrar. A les diverses administracions que tenen el mall i l'enclusa, jurisdicció sobre un tram dels camins de ronda, hi cal una ferma torre de guaita, vigilant sempre. El projecte il·lusionant de Paisatge Cultural no pot passar per l'ai al cor de les martingales i patotes lligades a les llicències d'obres. Quan tot això succeeix queda ben clar que alguna autoritat o poder ha encès les dues espelmes de la contradicció, hipòcritament, ara en forma de signatura, una d'elles a plena llum, demanant el reconeixement de la Unesco, i l'altra seria la fosca signatura de la corrupció més nefasta. Es fa evident, també, que a sota el mateix teulat d'un poder corrupte deu haver-hi una dita oposició –rival, discrepant, doncs– que hauria de denunciar els fets en el seu moment; i si això no passa, caldrà creure que amb aquella complicitat ja no hi ha ulls per veure res, ni olfacte per sentir la fortor del corromput.